

Juridisch jaaroverzicht gemeente Overbetuwe 2018

De gemeente neemt jaarlijks talloze beslissingen. Helaas is niet altijd iedereen hier tevreden mee. Dan is er de mogelijkheid om bezwaar in te dienen of naar de rechter te gaan. Ook bij niet tijdig beslissen heeft de burger een middel: hij kan een ingebrekestelling sturen. Door handelen of nalaten van de gemeente kan schade ontstaan. Dan wordt de gemeente aansprakelijk gesteld. De uitkomst van deze procedures zeggen iets over de kwaliteit van besluiten en van de zorgplicht waar de gemeente voor staat bij het uitvoeren van haar uitgebreide takenpakket.

Bezwaarprocedures

Overzicht bezwaren

	primaire besluiten*	afgehandelde bezwaren	ingetrokken	Formeel behandeld	gegrond/ gedeeltelijk gegrond	Gemiddelde afhandelingsstijd formele procedure
Kamer I (sociale zaken)	5.383	56	21	35	3	10 weken
Kamer II (ruimte en overige zaken)	998	48	17	31	4	14 weken
Kamer III (personele zaken)	0	0	0	0	0	n.v.t.
totalen	6.381	104	38	66	7	

* Bezwaar tegen belastingaanslagen worden niet door de commissie beoordeeld en zijn hier niet meegenomen

Bijzonderheden

Ten opzichte van 2017 zijn minder bezwaarschriften ontvangen en afgehandeld.

De afhandelingstermijn bij Kamer II is beduidend langer. De door Kamer II behandelde beschikkingen zijn vaak complex en bij veel besluiten zijn er meerdere belanghebbenden betrokken, wat het afhandelingstraject langer kan maken.

In Kamer I speelt dit niet of nauwelijks. Daarnaast heeft Kamer I een enkelvoudige Kamer, wat snellere behandeling op zitting mogelijk maakt.

De Andere Aanpak

Waar mogelijk passen we pre-mediation (de Andere Aanpak) toe bij bezwaren. In een gesprek staat een oplossing centraal, voor zover er beleidsvrijheid is. Niet alle bezwaren lenen zich voor de Andere Aanpak. Handhavingsbesluiten bijvoorbeeld, of politiek gevoelige besluiten. Van het totaal afgehandelde bezwaren in 2018 is 37% ingetrokken: 39% in Kamer I en 34% in Kamer II.

In de meeste gevallen worden bezwaren ingetrokken nadat begrip is ontstaan voor het besluit. Bij ongeveer een kwart van de intrekkingen is het besluit herzien, of onderdelen in het besluit gewijzigd.

Gegronde bezwaren

Van de behandelde bezwaren in Kamer I waren er 3 gegrond of gedeeltelijk gegrond.

in Kamer II werden 4 bezwaren gegrond verklaard.

Redenen voor grondverklaring:

Redenen zijn divers, er is geen trend in waar te nemen.

Het gaat bijvoorbeeld om:

-Nieuwe feiten in bezwaarprocedure

-Gebrek in de motivering

-Onjuiste toepassing eigen beleid/regelgeving

-Onvoldoende onderzoek

Bezwaren over omgevingsvergunningen en de participatiewet zijn in aantal het grootst. Echter in relatie tot het aantal beschikkingen worden de meeste bezwaren tegen handhavingsbesluiten ingediend.

Ingebrekestellingen

Ingebrekestellingen:

Als de gemeente niet tijdig beslist op een aanvraag, kan de aanvrager de gemeente in gebreke stellen. Als hierna binnen 14 dagen geen besluit wordt genomen, dan is de gemeente een dwangsom verschuldigd tot een maximum van € 1.260,00.

In 2018 ontvingen we er 20, waarvan er 19 in 2018 zijn afgehandeld. Daarnaast is er nog 1 afgehandeld die in 2017 al was binnengekomen

Er is één dwangsom betaald.

Zes maal is binnen 14 dagen na de ingebrekestelling alsnog een besluit genomen, waarmee betaling van een dwangsom is voorkomen. Het betrof zes aanvragen op het gebied van de Participatiewet. Tijdsige verdaging van de beslistermijn had deze ingebrekestellingen kunnen voorkomen.

Overzicht afgehandelde ingebrekestellingen

afgewezen	
betrof geen aanvraag/ n.v.t	10
Besluit al genomen	2
Beslistermijn nog niet om	1
Alsnog binnen 2 weken besluit	6
toegewezen	1
totaal	20

NB: bij verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet hergebruik overheidsinformatie kan sinds 1 oktober 2016 geen ingebrekestelling meer worden ingediend. Hier werd vaak misbruik van gemaakt.

Aansprakelijkstellingen

In 2018 zijn 67 aansprakelijkstellingen afgehandeld, waarvan 38 afgewezen en 29 erkend, één is vergoed zonder erkenning van aansprakelijkheid. Dit gebeurt een enkele keer, bijvoorbeeld als de feiten niet geheel duidelijk zijn en wanneer een lange/ kostbare discussie of rechtszaak over de aansprakelijkheid zou volgen die niet in verhouding staat tot het schadebedrag. Doordat schadeclaims specifieke situaties betreffen is er niet snel risico op precedentwerking. Vijftien aansprakelijkstellingen zijn doorverwezen naar aannemers die werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente in de openbare ruimte. 15 aansprakelijkstellingen waren op 31 december 2018 nog in behandeling.

We handelen schades onder de €2.500,- zelf af. Meer omvangrijke aansprakelijkstellingen of letselschade worden door de verzekeraar afgehandeld. In 2018 waren dit 11 van de afgehandelde aansprakelijkstellingen. Drie van deze aansprakelijkstellingen zijn erkend, 4 zijn nog in behandeling

Er werden drie rechtszaken tegen de gemeente gevoerd in verband met aansprakelijkstellingen. Twee vorderingen zijn afgewezen, één zaak loopt nog.

Termijnen afhandeling

Schades die we zelf behandelen worden over het algemeen binnen 8 weken afgehandeld.

Schadeclaims die naar de verzekeraar gaan nemen vaak langere tijd in beslag, met name door de inschakeling van rechtsbijstands-verzekeraars en/of experts en de lange looptijd van letselschades.

Top 3 aansprakelijkstellingen:

1. Gebrekkig wegdek/trottoir
2. Groenwerkzaamheden
3. Overige werkzaamheden

Klachten

In 2018 zijn 54 klachten ontvangen. Het is niet verwonderlijk dat de meeste klachten ontvangen werden door de teams die veel contact met het publiek hebben: Sociaal domein, Buitenruimte en vastgoed en Publiekszaken. De klachten gaan vooral over communicatie, waaronder ook valt het niet of te laat reageren, en het handelen of de houding van de ambtenaar. Veel klachten worden informeel afgehandeld doordat de betreffende teammanager contact opneemt met de klager. Er is dan geen uitspraak te doen over de gegrondheid van de klacht. Van de 25 formeel afgehandelde klachten zijn er zes gegrond verklaard. Alle zes betroffen team Buitenruimte en vastgoed.

Klachten worden zo veel mogelijk informeel afgehandeld

Rechtszaken in 2018

Zaken in behandeling		civiel	VoVo *	Beroep	Hoger beroep	Totaal	Waarvan nog in behandeling
bestuursrecht	handhaving		2	1	2	5	1
	omgevingsvergunning			3	2	5	2
	bestemmingsplannen		1	2		3	1
	WOZ waarde			12	1	13	10
	Overige belastingen/ leges			3		3	1
	Participatiewet		4	8	2	14	3
	WMO			1		1	1
	WOB/Who					0	
civiel	aansprakelijkstelling	3				3	1
	aanbesteding	1				1	
	overig	1				1	1
	Totaal	5	7	30	7	49	21

* voorlopige voorziening

Behandelde zaken in 2018 bestuursrecht

Beroep	
Niet ontvankelijk	
Ingetrokken	5*
Niet gegrond	9
(deels) gegrond	1

Hoger beroep	
ingetrokken	1**
Niet gegrond	2
(deels) gegrond	1

Voorlopige voorz.	
Afgewezen	3
Toegewezen	1
ingetrokken	3

*drie beroepszaken tegen de WOZ aanslag zijn ingetrokken na een compromis met de gemeente
**na treffen minnelijke regeling

Ze er weinig beroepszaken werden gegrond verklaard

Van de civiele zaken werden twee aansprakelijkstellingen afgewezen, de aanbestedingszaak werd toegewezen, de overige twee zaken lopen nog.

Conclusies

Bezwaar en beroep: minder bezwaarschriften dan voorgaande jaren, de Andere Aanpak werkt goed
In verhouding tot de grote hoeveelheid besluiten die de gemeente ieder jaar neemt is het aantal bezwaren en daarop volgende beroepen laag. In 2015 en 2016 zagen we een lichte toename in het aantal bezwaren, voor een deel te verklaren door de decentralisaties en de nieuwe taken voor de gemeente. Het aantal bezwaren is De afgelopen twee jaar weer gedaald naar het niveau van voor die tijd. Met een besluit kunnen grote individuele belangen gemoeid zijn. Bezwaar indienen is een mogelijkheid om meer oor te krijgen voor die belangen. Wanneer een bezwaar zich hiervoor leent, wordt in gesprek gegaan met de bezwaarmaker. De afgelopen jaren lag het percentage intrekkingen rond de 30%. In 2017 is meer dan de helft van de bezwaren ingetrokken in het informele voortraject. In 2018 ligt het cijfer op 37%. Bij de Andere Aanpak wordt het besluit vaak heroverwogen. Een aangepaste of nieuwe beschikking leidt in ongeveer een kwart van de gevallen tot een intrekking. Een belangrijke andere reden is begrip voor het besluit naar aanleiding van het gevoerde gesprek. In relatie tot het aantal besluiten worden de meeste bezwaren ingediend tegen omgevingsvergunningen. Weinig ingediende bezwaren en beroepen worden gegrond verklaard. De gemeente heeft vaak beleidsvrijheid. Besluiten moeten echter wel goed worden voorbereid, individueel en algemeen belang moeten worden afgewogen. De motivering van een besluit moet in orde zijn. Een gebrek hierin is meestal de reden dat een bezwaar of beroep gegrond verklaard wordt. Er is altijd verbetering mogelijk. Uit het oordeel van de bezwarencommissie en van de rechter is echter te concluderen dat de kwaliteit van besluiten over het algemeen voldoende is.

Aanbevelingen van de bezwaarschriftencommissie
De commissie doet geen specifieke aanbevelingen, maar blijft wijzen op het belang van een zorgvuldige besluitvorming, oog voor individuele omstandigheden en goed gemotiveerde beschikkingen.

Ingebrekestellingen
Bij bijna een derde van de ingebrekestellingen zien we dat alsnog binnen twee weken een besluit is genomen. Dit speelde met name bij beslissingen in het kader van de Participatiewet. Bewaken van beslistermijnen en, als besluitvorming wat langer duurt, tijdig verdagen van de beslistermijn, blijft een punt van aandacht.

Aansprakelijkstellingen
Het aantal aansprakelijkstellingen ligt in lijn met vorige jaren. Veel terechte aansprakelijkstellingen komen voort uit werkzaamheden bij projecten en werkzaamheden door de groenaannemer. Vooral door de laatste wordt vaak moeilijk gedaan over de bewijslast. Uit coulance vergoeden wij een enkele keer zelf de schade. Gebreken aan de weg zijn ook een belangrijke oorzaak voor terechte claims. De gemeente is als wegbeheerder aansprakelijk voor letsel/schade als gevolg van gebreken. Tot nu toe zijn er slechts kleine schadebedragen geclaimd. In 2018 zijn slechts geringe schadebedragen uitgekeerd. Ook de letselschadeclaims hebben tot nu toe niet tot een hoge schade uitkering geleid. In 2018 zijn geen vorderingen door de rechter toegewezen.

Klachten
Veel klachten worden informeel in een gesprek met de klager opgelost. We zien dat in veel gevallen de communicatie met de inwoner aanleiding is geweest om een klacht in te dienen. Aandacht voor tijdige en duidelijke communicatie blijft belangrijk.